

Datum:	 JULI 2012	Nr.:	
Van:	het college van burgemeester en wethouders		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Kopie aan:	H. Verbraak, E. Franken, J. Stuurman, S. de Bruijn, M. Altena, G. van Dijk		
Onderwerp:	Voortgang Huisvestingsplan Primair Onderwijs		
Bijlage:	<ul style="list-style-type: none">- Rapportage "Bouwstenen die kunnen leiden tot een duurzame financiering van de onderwijshuisvesting in de gemeente Roosendaal";- Raamwerk strategisch huisvestingsplan primair onderwijs		

Inleiding

Begin april hebben wij u middels RM 13B-2012 geïnformeerd over de voortgang van het strategisch huisvestingsplan onderwijs. In deze raadsmededeling hebben wij toegezegd u voor het zomerreces nader te informeren.

Doel

Uw raad te informeren over de vorderingen in het proces van het strategisch huisvestingsplan onderwijs en u uit te nodigen voor een themabijeenkomst, waarin wij graag met u in gesprek gaan over de aangeboden rapportages en het vervolgproces. Deze themabijeenkomst zal informatief en opiniërend van aard zijn.

Informatie

De afgelopen maanden is gewerkt aan een tweetal documenten, welke wij u bij deze presenteren:

1. de rapportage "*Bouwstenen die kunnen leiden tot een duurzame financiering van de onderwijshuisvesting in de gemeente Roosendaal*", vervaardigd door de werkgroep onderwijshuisvesting (bestaande uit de betrokken schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs in Roosendaal);
2. het "*raamwerk strategisch huisvestingsplan primair onderwijs*", vervaardigd door de gemeente Roosendaal.

De eerste rapportage omvat een inventarisatie van de toekomstige onderwijsbehoefte, afgezet tegen de huidige beschikbare capaciteit. Hiermee wordt de leegstand in onderwijscapaciteit inzichtelijk gemaakt. De inventarisatie is samengevat per wijk. Geconstateerde feiten worden geïnterpreteerd en kansen en knelpunten worden benoemd. Benadrukt wordt dat de notitie geen pasklare oplossingen bevat en dat onderzoek moet worden gedaan naar de haalbaarheid van de gepresenteerde denkrichtingen.

De tweede rapportage betreft het door de gemeente geformuleerde beleidskader. De voornaamste elementen hierin zijn een geformuleerde visie op onderwijsvoorzieningen en de rolverdeling tussen onderwijs en gemeente, het financiële kader voor onderwijshuisvesting en een set uitgangspunten, dienend als kader waarbinnen het huisvestingsbeleid verder kan worden uitgewerkt.

Tot slot heeft u onlangs de afgeronde rapportage van de Rekenkamer ontvangen, waarin tevens de bestuurlijke reactie van het college is opgenomen.

Vervolg (procedure)

Alvorens we overgaan tot het ontwikkelen van oplossingsscenario's, presenteren wij de inventarisatie, de visie en de uitgangspunten aan uw raad.

We nodigen u graag uit voor een informatieve en opiniërende themabijeenkomst in september, waarin we na presentatie van de visie en uitgangspunten en de inventarisatie, deze stukken vrij willen geven voor discussie om te kunnen komen tot kaderstelling. Tevens gaan wij graag met uw raad en de betrokken schoolbesturen nader in op het vervolgproces en de factoren die hierbij een rol spelen.

Wij vernemen graag van u of u op deze uitnodiging in wenst te gaan.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
Namens dezen,
De wethouder voor Onderwijs

Hans Verbraak.

Gemeente Roosendaal

Raamwerk Strategisch huisvestingsplan primair onderwijs

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 WAAROM EEN STRATEGISCH HUISVESTINGSPLAN	3
1.3 OPDRACHT	4
1.4 AANPAK EN PROCES	4
2. UITGANGSPOSITIE	6
2.1 GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID ONDERWIJS EN GEMEENTEN	6
2.2 ONTWIKKELINGEN IN WET EN REGELGEVING	8
2.3 LOKAAL BELEID	8
2.4 FINANCIËN	9
3. VISIE OP ONDERWIJSHUISVESTING	12
3.1 VISIE OP ONDERWIJSVOORZIENINGEN	12
3.2 VISIE OP DE ROL VAN HET ONDERWIJS	13
3.3 VISIE OP DE ROL VAN DE GEMEENTE	13
3.4 UITGANGSPUNTEN	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In het Collegeprogramma 2010-2014 'Duurzaam Kiezen' van de Gemeente Roosendaal wordt onderwijshuisvesting als een van de belangrijke opgaven genoemd voor de komende periode. Krimpende bevolkingsaantallen, vergrijzing en ontgroening hebben tot gevolg dat het aantal schoolgaande kinderen de komende jaren sterk afneemt. Nu al kampt het scholenbestand in Roosendaal met een leegstand van 20%. Dat zal in 2028 zijn opgelopen naar 30%. Het formuleren van een meerjaren visie voor onderwijshuisvesting is noodzakelijk.

De instandhouding van de leegstand drukt op de kosten voor o.a. onderhoud, zowel voor de gemeente als voor het onderwijs. De gemiddelde onderhoudskosten voor de gemeente bedragen tot 2028 ongeveer € 21 mln. Voor het onderwijs komen de kosten voor dezelfde periode uit op € 19 mln. Tegelijkertijd is de demografische ontwikkeling van invloed op de inkomsten van gemeente en het onderwijs. Bovendien heeft de gemeente te maken met bezuinigingen als gevolg van de financiële crisis en mogelijke kortingen vanuit het Rijk. De gemeentelijke programmabegroting voorziet bij ongewijzigd beleid onvoldoende in de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen op het gebied van onderwijshuisvesting, waardoor er op termijn een tekort aan middelen ontstaat. Onderwijs en gemeente staan gezamenlijk voor de onderstaande probleemstelling:

Als gevolg van de teruglopende leerlingenaantallen ontstaat een leegstand van 30%¹ binnen het huidige bestand van onderwijsgebouwen, waardoor de betaalbaarheid voor gemeente en schoolbestuur bij ongewijzigd beleid in het gedrang komt. Tevens ontstaan door leegstand ongewenste maatschappelijke problemen.

1.2 Waarom een strategisch huisvestingsplan

Vanaf 1 januari 1997 is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting van de gemeente Roosendaal is de basis voor besluiten rondom onderwijshuisvesting. De verordening en het huisvestingsprogramma onderwijs voorzien niet in een meerjarenplanning. De gemeente reageert hierdoor ad hoc op aanvragen van schoolbesturen. Investerings in verschillende scholen worden onvoldoende op elkaar afgestemd. Daarnaast is het binnen de verordening lastig om een koppeling te maken met andere voorzieningen die vanuit een bredere visie op wijkontwikkeling gewenst is. Ook hebben we te maken met een veranderende visie op onderwijs en de bredere maatschappelijke functie van de school, die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting in onze gemeente. Om een doelgericht en samenhangend beleid op het gebied van onderwijshuisvesting te kunnen voeren is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over een Strategisch Huisvestingsplan (SHP).

Status SHP

Het SHP vormt het basisdocument voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor het primair onderwijs in Roosendaal. In dit document zijn alle elementen van onderwijshuisvesting samengebracht. Het kent een dynamisch en voortschrijdend karakter, waarin het strategisch meerjarenbeleid is vastgelegd. Vanwege de aard en omvang van de materie heeft het SHP een vergezicht tot aan 2030. De ontwikkelingen op langere termijn

¹Er is sprake van leegstand in een lesgebouw voor basisonderwijs of (voortgezet) speciaal onderwijs indien uit de vergelijking van het aantal groepen en de capaciteit van het gebouw blijkt dat er ten minste één leslokaal niet nodig is voor de daar gevestigde school of scholen. N.B. Waar wordt gesproken over leegstand wordt dus de onderwijsbehoefte vergeleken met de onderwijscapaciteit. Invulling middels medegebruik ten behoeve van culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden of verhuur is buiten beschouwing gelaten.

zijn echter moeilijk te voorspellen. Het investeringsprogramma – als onderdeel van het SHP – zal om die reden een looptijd kennen tot aan 2020. Het is belangrijk bij de uitvoering van het SHP ontwikkelingen en planning continu te monitoren en waar nodig te actualiseren. Een voorwaarde voor succesvolle uitvoering is dat gemeente en schoolbesturen zich verbinden aan het meerjarenbeleid in het SHP. Door vaststelling van het SHP fungeert de verordening straks als formeel vangnet. Afzonderlijke aanvragen van schoolbesturen op basis van de verordening vinden in principe dan ook niet meer plaats.

1.3 Opdracht

Om het (financiële) probleem de komende jaren het hoofd te kunnen bieden, is het noodzakelijk om in gezamenlijkheid met het onderwijs te komen tot een breed gedragen aanpak voor onderwijshuisvesting. Vanwege de aard en omvang van de problematiek is gekozen voor een gefaseerd traject, waarbij in eerste instantie meerjarenbeleid voor het primair onderwijs wordt ontwikkeld. In een daaropvolgend traject zullen we ons richten op het voortgezet onderwijs. Omdat de demografische ontwikkeling zich het eerst manifesteert in het basisonderwijs, is daar de noodzaak om te komen tot oplossingen het meest urgent. De opdracht betreft dus het maken van een Strategisch Huisvestingsplan voor het primair onderwijs in Roosendaal. Onder het primair onderwijs vallen in deze opdracht het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Het doel van het strategisch huisvestingsplan is de beschikbare capaciteit aan onderwijsvoorzieningen in balans te brengen met de behoefte, ofwel het (toekomstig) aantal leerlingen. Het opstellen van een nieuw huisvestingsplan, waarin de leegstand wordt geminimaliseerd, is een instrument dat moet leiden tot een optimaal gebouwenbestand in de toekomst. Het plan zal ook een financieel kader bevatten met een overzicht van de benodigde investeringen met prioritering over de genoemde periode. De volgende hoofddoelstelling is geformuleerd als resultaat voor dit traject:

Het opstellen van een strategisch huisvestingsplan voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs dat, binnen de beperkte financiële middelen, invulling geeft aan een optimaal gebouwenbestand passend bij de toekomstige onderwijsvraag – op het schaalniveau van de gemeente – waarbij het krimpende aantal leerlingen de bepalende factor is.

1.4 Aanpak en proces

Het SHP komt in samenwerking tussen de onderwijsbesturen primair onderwijs en de gemeente tot stand. Er is een bestuurlijke werkgroep ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van:

- Basisonderwijs: Stichting Katholiek Primair Onderwijs (KPO), Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant (OBO), Stichting Pallas (Pallas), Vereniging Protestant Christelijk Onderwijs (VPCO)
- Speciaal onderwijs: Het Driespan onderdeel Koraalgroep, Stichting RK Mytyschool Roosendaal, Stichting Katholiek Primair Onderwijs (KPO)
- en ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente.

Op 28 maart 2011 hebben besturen primair onderwijs en de Gemeente Roosendaal de intentieverklaring “samen bouwen aan vertrouwen” ondertekend. Hiermee hebben zij zich verbonden aan de opdracht om te komen tot een strategisch huisvestingsplan voor het primair onderwijs in Roosendaal.

Binnen de bestuurlijke werkgroep is veel geïnvesteerd in draagvlak en vertrouwen. De investering in samenwerking moet resulteren in meerjarenbeleid op het gebied van onderwijshuisvesting, dat – door het maken van lastige keuzes – leidt tot een optimaal gebouwenbestand in de toekomst. Het proces om te komen tot een strategisch huisvestingsplan bestaat uit de volgende fasen:

1. Visieontwikkeling (huisvesting)

Resultaat: een visie en beleidslijnen waarmee kan worden geanticipeerd op onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen

2. Kwantitatieve inventarisatie
Resultaat: een complete inventarisatie van de kwantitatieve knelpunten waarop het SHP een antwoord moet geven.
Kwalitatieve inventarisatie
Resultaat: een complete inventarisatie van de kwalitatieve knelpunten waarop het SHP een antwoord moet geven.
3. Scenario-ontwikkeling
Resultaat: toekomstscenario's (inclusief overzicht van de benodigde investeringen)
4. Prioritering en fasering
Resultaat: een overzicht van de benodigde investeringen vertaald in tijd en prioriteit binnen de financiële kaders
5. Besluitvorming
Resultaat: een vastgesteld plan met bijbehorend budget
6. Uitvoering

Zomer 2012: Resultaat deel I

In het proces is een knip aangebracht. De afgelopen periode is gewerkt aan de eerste twee fasen. Het onderwijs heeft een kwantitatieve inventarisatie uitgevoerd met betrekking tot de ontwikkeling van leerlingaantallen tot aan 2030 en de beschikbare en benodigde capaciteit van onderwijsvoorzieningen. Het analyseren van deze gegevens heeft geleid tot een aantal knelpunten voor de lange en kortere termijn. Daarnaast is in de werkgroep gevraagd om een gemeentelijke visie op de toekomstige ontwikkelingen van onderwijshuisvesting. Een door de gemeente gewenst vergezicht, dat samen met een helder beleidskader richting geeft aan de ambitie en strategie van de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke zorgplicht met betrekking tot onderwijshuisvesting.

Op basis van dit verzoek hebben wij een visie op onderwijsvoorzieningen geformuleerd, inclusief uitgangspunten op basis waarvan in samenwerking met onderwijsveld keuzes en maatregelen kunnen worden voorgesteld. Voordat onderwijsbesturen en gemeente overgaan tot het ontwikkelen van oplossingsscenario's, presenteren wij de visie en uitgangspunten aan de gemeenteraad. Op deze wijze stellen wij de gemeenteraad in staat haar kaderstellende rol met betrekking tot onderwijshuisvesting uit te voeren. We beleggen hiervoor een themabijeenkomst in september.

Aansluitend op de themabijeenkomst confronteren we de huidige situatie met dit wensbeeld. Vervolgens wordt gestart met het uitwerken van scenario's en het opstellen van een meerjaren investeringsprogramma (fasen 3-5).

2. Uitgangspositie

2.1 Gedeelde verantwoordelijkheid onderwijs en gemeenten

Gemeentes hebben de zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd en nader uitgewerkt in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertise Centra (WEC), de Wet Voortgezet op het Onderwijs (WVO) en de verordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeente en schoolbesturen.

Gemeenten

De zorgplicht voor de gemeente betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor een goed niveau van de voorzieningen huisvesting onderwijs die gelegen zijn op het grondgebied van de gemeente. Op basis van bovengenoemde wetgeving en verordening is deze taak nader omschreven door het beschrijven van voorzieningen, de “verantwoordelijkheden” van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting. De gemeente geeft aan deze verantwoordelijkheid vorm door het vaststellen van de noodzaak van de betreffende voorziening en de bekostiging er van. Het gaat dan specifiek om de verantwoordelijkheid voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, in gebruik geven bestaand gebouw, verplaatsing, eerste inrichting en voor herstel van schade aan het gebouw. In het primair en speciaal onderwijs is de gemeente daarnaast ook verantwoordelijk voor het onderhoud aan de buitenkant² van het gebouw en voor aanpassingen aan de binnenzijde.

De zorgplicht van de gemeente betekent gelijktijdig dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger beroepsonderwijs en het universitair onderwijs.

De gemeente ontvangt voor de uitvoering van bovengenoemde verantwoordelijkheden een ongeoormerkte uitkering uit het gemeentefonds.

In Roosendaal is in 2009 de verordening Onderwijshuisvesting vastgesteld. Net als in veel andere gemeenten is de lokale verordening opgesteld op basis van de modelverordening van de VNG. Hierin zijn normbedragen voor bekostiging en procedures voor aanvragen en besluitvorming opgenomen.

Schoolbesturen

Ook schoolbesturen hebben verantwoordelijkheden in de huisvesting. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding van het gebouw en de exploitatie. Zij is hiermee dus enerzijds verantwoordelijk voor het tijdig aanvragen van bovengenoemde voorzieningen onderwijs alsook voor het onderhoud aan de “binnenzijde” van het schoolgebouw. In het VO hebben schoolbesturen sinds 2005 ook de verantwoordelijkheid voor de aanpassingen aan de binnenzijde en voor het onderhoud aan de buitenkant van het gebouw.

De schoolbesturen ontvangen voor de uitvoering van bovengenoemde verantwoordelijkheden een rijksvergoeding, (materiële instandhouding/lumpsum).

Eigendom gebouwen en economisch claimrecht

De gemeente bekostigt de gebouwen voor onderwijs. Uitgangspunt in de wet is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit wordt vastgelegd bij notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom en het economisch eigendom (claimrecht). Het economisch claimrecht betekent dat op het moment dat het schoolbestuur besluit de

² In de onderhoudstaken is op basis van de WPO, de WEC en de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting een scheiding in bekostigingsverantwoordelijkheden tussen gemeente en schoolbestuur. Deze scheiding wordt doorgaans aangeduid als “onderhoud buitenkant” (v.r. gemeente) en “onderhoud binnenkant” (v.r. schoolbestuur).

onderwijsactiviteiten in het schoolgebouw te beëindigen, het betreffende schoolgebouw om niet in eigendom terugvalt aan de gemeente.

Vrijwillige doordecentralisatie

De onderwijswetten bieden ruimte om een andere invulling te geven aan de taakverdeling tussen schoolbesturen en gemeenten, namelijk door (een gedeelte van) de huisvestingstaken door te decentraliseren naar schoolbesturen. Beide partijen moeten het dan eens worden over de invulling van deze vrijwillige doordecentralisatie. Deze mogelijkheid wordt in praktijk nog maar zeer beperkt ingezet.

Opheffingsnorm

In Nederland wordt de opheffingsnorm van basisscholen vastgesteld door de landelijke overheid. Deze norm is gebaseerd op het aantal leerlingen en het aantal inwoners per vierkante kilometer in een gemeente. Dit betekent dat de opheffingsnorm per gemeente verschillend is en dat in dunbevolkte gemeente kleine scholen toch bestaansrecht krijgen, terwijl een school met dezelfde omvang in een dicht(er)bevolkte gemeente allang opgeheven zou zijn.

De opheffingsnorm wordt eenmaal per 5 jaar vastgesteld. Wanneer een basisschool qua leerlingaantal gedurende een periode van 3 jaren niet voldoet aan de opheffingsnorm, beëindigt het ministerie de bekostiging resp. wordt de basisschool opgeheven. Dit betekent dat het schoolgebouw niet meer voor het onderwijs van die basisschool noodzakelijk is.

De opheffingsnorm voor de gemeente Roosendaal is vastgesteld op 124 leerlingen. Momenteel zitten 9 scholen in het basisonderwijs onder deze opheffingsnorm.

Bovengenoemde normering geldt niet voor speciale scholen voor basisonderwijs. Het besluit om een speciale school voor basisonderwijs op te heffen is voorbehouden aan het bestuur van het samenwerkingsverband dat betrekking heeft op deze school.

Instandhouding onder opheffingsnorm

Een basisschool die niet voldoet aan de opheffingsnorm kan in stand worden gehouden als het schoolbestuur van mening is dat de school in stand moet worden gehouden, en het schoolbestuur kan voldoen aan een van de volgende alternatieven: een besluit gemeenteraad tot splitsing van het grondgebied van de gemeente, een besluit van het schoolbestuur tot het hanteren gemiddelde schoolgrootte, het is de enige basisschool van dezelfde richting binnen een afstand van 5 km of de school wordt een nevenvestiging van een andere school. De school kan dat geval haar bekostiging behouden bij leerlingaantallen onder de opheffingsnorm en hoeft niet te worden opgeheven, zolang de minimale landelijke instandhoudingnorm van 23 leerlingen wordt gehaald.

In Roosendaal worden een aantal scholen onder de opheffingsnorm door het betreffende schoolbestuur in stand gehouden op basis van de gemiddelde schoolgrootte. Dit kan als de gemiddelde schoolgrootte van alle onder één bestuur vallende scholen méér bedraagt dan 10/6 maal de opheffingsnorm. Indien de scholen in meer dan één gemeente zijn gelegen, dient voor de toepassing de 10/6-norm eerst de gewogen gemiddelde opheffingsnorm te worden berekend.

Stichtingsnorm

Voor het stichten van een school voor basisonderwijs geldt een stichtingsnorm. De stichtingsnorm is wettelijk vastgelegd en is niet voor alle gemeenten gelijk, maar is afhankelijk van de opheffingsnorm die in de wet voor iedere gemeente afzonderlijk is vastgesteld. Dit gebeurt op grond van een leerlingenprognose. Het aantal leerlingen moet minimaal de stichtingsnorm (=10/6 maal de opheffingsnorm) bedragen, waarbij een ondergrens geldt van 200 leerlingen. Dit aantal leerlingen moet binnen vijf jaar op de school aanwezig zijn en dit moet gedurende 15 jaar in elk geval zo blijven. De stichtingsnorm voor de gemeente Roosendaal bedraagt is vastgesteld op 207 leerlingen.

2.2 Ontwikkelingen in wet en regelgeving

Overheveling buitenonderhoud

Anders dan in het VO bestaat in het PO nog een gescheiden verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het schoolgebouw en is de gemeente verantwoordelijk voor aanpassingen in het gebouw. Hierdoor zijn PO-schoolbesturen afhankelijk van de gemeente bij onderhoud aan de buitenkant en voor (onderwijskundige) aanpassingen. Daarnaast werkt deze gescheiden bekostigingsverantwoordelijkheid investeringen in energiezuinigheid of duurzaamheid tegen. Om de knelpunten te verminderen is het kabinet voornemens om de verantwoordelijkheid voor buitenonderhoud en aanpassing over te hevelen van de gemeente naar het schoolbestuur. Volgens planning zal deze wetswijziging op 1 januari 2014 in werking treden.

Aanpassen van de modelverordening

De minister is met de VNG in overleg over het aanpassen van de huidige verordening. De normbedragen in de verordening blijken veelal onvoldoende toereikend te zijn voor lokaal maatwerk, zoals bijvoorbeeld het toepassen van duurzame materialen en of extra aangepaste voorzieningen. De Rekenkamer onderschrijft deze constatering in haar conclusies betreffende de bouw van het Jan Tinbergen College, waar vanwege de A58 extra milieuvoorzieningen zijn getroffen. Onderzocht wordt of het mogelijk is de normbedragen voor de bouw van schoolgebouwen af te schaffen en te vervangen door een kwaliteitsstandaard met verschillende niveaus. Gemeenteraden kunnen dan kiezen uit de verschillende niveaus met een bijbehorend prijskaartje..

Passend onderwijs

Scholen krijgen in het nieuwe stelsel een zorgplicht. Dat betekent dat wanneer ouders hun kind op een bepaalde school aanmelden, deze de taak heeft dit kind een zo goed mogelijke plek te bieden. Als de school dit zelf niet kan leveren, heeft de school de taak binnen het samenwerkingsverband het kind een zo goed mogelijke plek op een andere school te bieden. Om aan deze plicht te kunnen voldoen, werken scholen samen en wordt 'lichte' (speciaal basisonderwijs) en 'zware' (speciaal onderwijs) onderwijszorg onder één verantwoordelijkheid gebracht. Doel is het verminderen van de bureaucratie en het mogelijk maken van meer maatwerk in het zorgaanbod voor leerlingen.

De verwachting is dat meer kinderen met een ondersteuningsvraag binnen reguliere scholen, onderwijs zullen volgen. Het 'opnemen' van leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben kan tot gevolg hebben dat de schoolgebouwen moeten worden aangepast. De eventuele aanpassingen hebben een relatie met de beperking van de leerling en de zorg die voor deze leerling nodig is. Op dit moment is het de vraag of en zo ja in welke mate aanpassingen van schoolgebouwen nodig zijn

2.3 Lokaal beleid

Sinds 2010 is de gemeente een andere weg ingeslagen. Vooral ingegeven door noodzakelijke bezuinigingen en de steeds sterker wordende netwerksamenleving. In november 2011 is in de Agenda van Roosendaal invulling gegeven aan € 20 miljoen financiële ombuigingen. De Agenda van Roosendaal geeft daarnaast ook een visie op de nieuwe rolopvatting van de gemeente. De gemeente kiest een meer bescheiden, meer faciliterende rol, waarbij we vertrouwen op het oplossend vermogen van de samenleving zelf. We geven de samenleving daarmee meer ruimte om invulling te geven aan het realiseren van gezamenlijke ambities. Loslaten doen we echter nooit zonder het zicht te verliezen. Onlangs zijn dan ook de 'Koepelvisie 2020' en 'Roosendaal verandert...Roosendaal beweegt!', de ontwerpvisies op de sociale, economische en ruimtelijke ontwikkeling van Roosendaal gepresenteerd. Hierin staan richtinggevende toekomstbeelden, die kaders bieden voor al het gemeentelijk beleid.

Het vigerende beleid op het gebied van onderwijshuisvesting is vastgelegd in de 'Kadernotitie Masterplan Onderwijshuisvesting' en dateert uit 2001. Dit beleid heeft richting gegeven aan grootschalige vervangingsopgaven, zoals het besluit tot het bouwen van een nieuw Jan Tinbergen College, een unilocatie voor het Da Vinci College, het Jeugd Zorg Onderwijs Cluster op het ZuidOostKwartier en de unilocatie De

Sponder. De uitvoering hiervan – beter bekend als de Onderwijsroussel – wordt in deze bestuursperiode afgerond.

2.4 Financiën

De betaalbaarheid van de onderwijshuisvesting in Roosendaal staat onder druk. Doordat momenteel een inhaalslag op het gebied van onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd – de onderwijsroussel –, wordt fors geïnvesteerd in nieuwe huisvesting. Van de bestaande huisvesting is een groot aantal van de schoolgebouwen relatief oud, en is een forse overcapaciteit aanwezig wat leidt tot verhoogde onderhoud- en exploitatiekosten. Tevens dient rekening te worden gehouden met noodzakelijke renovaties en/of vervangingsinvesteringen.

Naast deze lastenverhoging krijgt de gemeente Roosendaal als gevolg van dalende leerlingaantallen en bezuinigingen structureel minder inkomsten. Bij ongewijzigd beleid is sprake van een structureel jaarlijks tekort. We streven naar een duurzame financiering van onderwijshuisvesting waarbij de toekomstige lasten worden afgestemd op de beschikbare middelen. Een lastenverlaging is echter niet van de ene op de andere dag te realiseren, aangezien een groot deel van deze lasten moeilijk te beïnvloeden kapitaallasten betreft. In de agenda van Roosendaal is hiermee rekening gehouden door het beschikbaar stellen van tijdelijke, aanvullende middelen. Binnen de bestuursopdracht duurzame financiering onderwijshuisvesting zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- 1. Een duurzame financieringswijze te ontwikkelen welke het mogelijk maakt de noodzakelijke beleidsdoelen en bestuurlijke ambities van de gemeente Roosendaal op het gebied van onderwijshuisvesting te realiseren;**
- 2. Daarbij een lange termijnvisie ontwikkelen voor adequate huisvesting van het primair (1e prioriteit) en voortgezet onderwijs in de gemeente Roosendaal, welke taakstellend is en richting geeft aan de duurzame financiering onderwijshuisvesting.**

In aansluiting op bovengenoemde doelstellingen is de volgende financiële hoofddoelstelling geformuleerd:

Een gezonde meerjarige begroting welke een realistische prognose op de lange termijn geeft (tot ca 2025)

De huidige meerjarenbegroting incl. de ontwikkeling van de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting is nu namelijk niet gezond. De opdracht is om op basis van de aangegeven beschikbare middelen tot een structureel budgettair evenwicht te komen. Dat is dan ook het financiële kader waarbinnen de lange termijnvisie voor adequate huisvesting geformuleerd dient te worden.

Het financiële kader, ofwel de beschikbare middelen, voor onderwijshuisvesting bestaat uit de huidige meerjarenbegroting incl. de oplopende stortingen in de Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting zoals opgenomen in de agenda van Roosendaal.

Programmabegroting

In programma 3 (onderwijs) van de begroting zijn de lasten en baten van de beleidsvelden onderwijsvoorzieningen, onderwijsachterstanden en onderwijshuisvesting opgenomen. De lasten en baten van het beleidsveld onderwijshuisvesting zijn verdeeld over de beleidsvelden onderwijsvoorzieningen en onderwijshuisvesting. Hieronder vallen bijvoorbeeld de kapitaallasten van de onderwijsgebouwen, gymzalen en inrichting, belastingen, verzekeringen, kosten a.g.v. vandalisme, klokuurvergoedingen bewegingsonderwijs en huurinkomsten. Als we bovengenoemde lasten en baten uit programma 3 inzichtelijk maken ontstaat het onderstaand beeld. In dit overzicht zijn de personeelslasten en de kosten van het leerlingenvervoer niet opgenomen.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitaallasten	4.99	5.27	6.08	5.93	5.80	5.69	5.57	5.45	5.33
Overige lasten	1.45	1.21	1.22	1.20	1.20	0.92	0.92	0.92	0.92
baten	-0.18	-0.18	-0.18	-0.18	-0.18	-0.19	-0.19	-0.19	-0.19
Totaal	6.27	6.31	7.11	6.95	6.82	6.42	6.30	6.18	6.05

Overzicht meerjarenbegroting programma 3, onderwijshuisvesting in mln euro. (totaal PO, VO en SO)

Daarnaast vind er jaarlijks vanuit programma 12 een storting plaats in de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting van ca € 1.1 mln (2012-2014)

Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting

Vanuit de Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting worden alle investeringen vanaf 2005 en alle toekomstige investeringen in onderwijshuisvesting gedekt. Voorbeelden van toekomstige investeringen zijn uitbreidingen, nieuwbouw, onderhoud, sloop, aanpassing, etc. De reserve wordt jaarlijks gevoed middels een structurele storting vanuit programma 12. De onttrekkingen aan deze reserve zijn echter groter dan de storting, waardoor bij ongewijzigd beleid vanaf 2018 een negatief saldo ontstaat. Dit is niet toegestaan. Daarom is in de Agenda van Roosendaal besloten om naast de structurele jaarlijkse storting, vanaf 2015 een jaarlijkse extra storting van € 0.5 mln te doen, oplopend met € 0.5 mln per jaar tot € 3.0 mln in 2020.

Bij ongewijzigd beleid ontstaat het volgende beeld:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Saldo per 01-01	€ 18.311.338	€ 15.619.752	€ 13.636.789	€ 10.724.700	€ 7.737.466	€ 3.995.809	€ 1.222.336	€ 713.629	€ 1.531.945
Stortingen *	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651	€ 1.101.651
Extra voeging Agenda v R'daal				€ 500.000	€ 1.000.000	€ 1.500.000	€ 2.000.000	€ 2.500.000	€ 3.000.000
Rente bijgeschrijvingen	€ 366.227	€ 312.395	€ 272.736	€ 214.494	€ 328.842	€ 169.822	€ 51.949	€ 30.329	€ 65.108
Subtotaal	€ 19.779.216	€ 17.033.798	€ 15.011.176	€ 12.540.845	€ 10.167.959	€ 6.767.282	€ 4.375.936	€ 2.857.693	€ 2.504.598
Onttrekkingen / bestedingen **	€ 4.159.464	€ 3.397.009	€ 4.286.476	€ 4.803.380	€ 6.172.150	€ 5.544.946	€ 5.089.565	€ 4.389.638	€ 5.459.223
Saldo per 31 - 12	€ 15.619.752	€ 13.636.789	€ 10.724.700	€ 7.737.466	€ 3.995.809	€ 1.222.336	€ 713.629	€ 1.531.945	€ 2.954.625

Overzicht verloop bestemmingsreserve onderwijshuisvesting: bij ongewijzigd beleid ontstaat een negatief saldo ondanks de aanvullende stortingen conform AvR (totaal PO, VO en SO)

In het verloop van bovenstaand verloop van de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting is rekening gehouden met:

- de reguliere stortingen (incl. rentebijgeschrijving);
- de (oplopende) aanvullende stortingen conform de Agenda van Roosendaal, met een maximum van 3,0 mln in 2020 (structureel). Deze storting wordt pas definitief na vaststelling van de begroting van de jaren (2015 t/m 2020) en zal met name afhangen van de resultaten van de visie op onderwijshuisvesting en de financiële uitwerking daarvan;
- de onttrekkingen voor de lasten vanaf HPO 2005;
- de overige onttrekkingen conform raming (zie onder).

Noot: de huidige budgettaire ruimte op programma 3 is NIET opgenomen. Dekking daarvan is reeds in de meerjarenbegroting voorzien en levert nu, en in de toekomst, ook geen problemen op.

In de regel "onttrekkingen/bestedingen" zijn naast de college en raadsbesluiten, de volgende ramingen opgenomen:

1. huurlasten speciaal onderwijs De Fakkel in JZOC (onderwijsroussel);
2. investeringskosten t.b.v. unilocatie De Sponder (onderwijsroussel);
3. onderhoud schoolgebouwen primair en (voortgezet) speciaal onderwijs;
4. vervangingsinvesteringen;
5. renovatie-investeringen;
6. risico capaciteit schoolgebouwen;
7. functionele kwaliteit schoolgebouwen;
8. risico wetgeving;

Deze ramingen betreffen de te beïnvloeden toekomstige investeringen. Uiteraard kunnen ook structurele besparingen binnen programma 3 van de programmabegroting worden gerealiseerd die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van een duurzame financiering.

Meerjaren investeringsprogramma

Noodzakelijk voor het slagen van de opdracht is een adequaat meerjaren investeringsprogramma waarin de benodigde toekomstige investeringen in onderwijshuisvesting inzichtelijk worden gemaakt. Het duurzame karakter van de financiering bestaat uit de opdracht om structurele lasten ten laste van de exploitatie te brengen en structureel te dekken en niet meer (incidenteel) uit de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting. Het huidige, jaarlijkse budget dat nu beschikbaar is voor storting in de bestemmingsreserve is daarbij inzetbaar.

Om de reserve weer in balans te krijgen zullen slimme keuzes moeten worden gemaakt die leiden tot een structurele lastenverlaging.

Noten:

- *1. Er is geen zekerheid over de oplopende stortingen cf. de Agenda van Roosendaal totdat de begroting van het betreffende jaar is vastgesteld. Storting hangt af van de mate waarin invulling wordt gegeven aan de bestuursopdracht van de op te stellen visie op onderwijshuisvesting en of daarmee voldoende wordt aangetoond dat de oplopende stortingen ook noodzakelijk zijn. Er is nadrukkelijk géén sprake van een inputbegroting.
- *2. In de uitwerking van de visie op onderwijshuisvesting zullen diverse scenario's uitgewerkt moeten worden, waaronder een minimumvariant die het mogelijk maakt om geheel of gedeeltelijk af te zien van de geraamde aanvullende stortingen uit de Agenda van Roosendaal.

3. Visie op onderwijshuisvesting

De gemeentelijke verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs Roosendaal is een beleidsarm kader, dat in onvoldoende mate richting geeft aan het gewenste toekomstig 'landschap' van onderwijsvoorzieningen in Roosendaal. We hechten er belang aan een visie voor de langere termijn vast te stellen. Door het vertalen van de visie in concrete beleidslijnen worden inhoudelijke keuzes gemaakt. Deze inhoudelijke keuzes hebben gevolgen voor de (huisvesting van) individuele scholen of groepen scholen.

3.1 Visie op onderwijsvoorzieningen

De gemeentelijke visie op jeugd is dat "Kinderen en jongeren de mogelijkheid hebben om zich te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen, die actief deelnemen aan het sociale, economische en culturele leven." We willen als overheid een gunstig opgroei-klimaat voor alle kinderen creëren. We dienen hierbij aandacht te hebben voor de sociale omgeving van kinderen. Het versterken van de eigen kracht van ouders, opvoeders en kinderen is hierin een belangrijk thema.

Het hebben van mogelijkheden tot individuele ontplooiing geeft de beste kansen op maatschappelijke, economische en culturele participatie van de jeugd nu en later als volwassenen. Kwalitatief goed onderwijs is een onmisbare schakel in de ontplooiingsmogelijkheden voor onze jeugd. De aanwezigheid en goede bereikbaarheid van voorzieningen die kwalitatief goed onderwijs leveren, is daarom een voorwaarde voor een gunstig opgroei-klimaat dat Roosendaal wil bieden.

We ambiëren op de schaal van de gemeente een gedifferentieerd en volledig aanbod aan onderwijs. In Roosendaal is er primair onderwijs dat past bij het individuele leervermogen van ieder kind.

Onderwijsvoorzieningen binnen het primair onderwijs zijn het bruisende hart van de buurt en een belangrijke ontmoetingsplek voor ouders en kinderen. Het is een plek, die ligt op de natuurlijke leefroute van ieder kind en is daarmee – naast het eigen gezin – een belangrijke basis van de sociale omgeving waarin het kind opgroeit. Het is daarom logisch dat basisscholen in de directe leefomgeving aanwezig zijn en aansluiten bij de behoefte van wijken en dorpen. Daarbij uitgegaan dat iedere wijk/ dorp een eigen identiteit en dynamiek kent. De menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren. Maatwerk dus, met extra aandacht voor relatieve achterstandswijken, Kalsdonk, West, Kroeven en Langdonk. Die extra aandacht zien wij in het aanbieden van extra voorzieningen om onderwijsachterstanden tegen te gaan. Schakelklassen en geïntegreerde voorschoolse voorzieningen zijn hiervan een voorbeeld. We ontwikkelen hier integrale kindcentra, waar partners samenwerken op basis van een gezamenlijke visie op de pedagogische en didactische ontwikkeling van de jeugd. Binnen deze wijken vindt een actieve bundeling van activiteiten plaats in samenwerking tussen verschillende partners.

In alle wijken streven wij samen met partners - binnen de beperkte financiële middelen – naar een volwaardig aanbod dat zich in eerste instantie richt op kinderen van 0-12 jaar. Het aanbod varieert van voorschoolse educatie, opvang, onderwijs tot naschoolse sport- en cultuuractiviteiten en huiswerkbegeleiding. Aanvullend hierop biedt een onderwijsvoorziening activiteiten en gelegenheid tot ontmoeten afhankelijk van de behoefte in de omgeving. In en rondom het gebouw is een continue bedrijvigheid, niet alleen tijdens schooluren, maar ook in aansluiting daarop of in plaats ervan, bijvoorbeeld tijdens schoolvakanties.

Door de directe leefomgeving van kinderen als uitgangspunt te nemen voor de aanwezigheid van onderwijs, kiezen we ook bewust voor behoud van het basisonderwijs in onze dorpen. Als basisvoorziening heeft het onderwijs(gebouw) een belangrijke functie in het op peil houden van de leefbaarheid in de dorpen. We streven naar het behouden van één onderwijsvoorziening per dorp, tenzij het aantal leerlingen dusdanig daalt dat de kwaliteit van onderwijs niet meer gegarandeerd kan worden. Aan het faciliteren (huisvesting) van het onderwijs stellen we dus de eis dat de kwaliteit van het onderwijs ook voor de kleine dorpscholen gewaarborgd is. We stellen nadrukkelijk vast dat het onderhouden van onderwijsgebouwen in de dorpen een

gedeelde verantwoordelijkheid is tussen de gemeente en onderwijsbesturen samen. We accepteren de consequentie van de keuze voor het behoud van onderwijs in de dorpen. Investeren in de dorpen, betekent automatisch minder investeren in onderwijsgebouwen in de stad. Voorzieningen in de dorpen kunnen door de gemeente in de toekomst alleen nog bekostigd worden door het terugbrengen van de bestaande overcapaciteit in de stad. Samen met het onderwijs richten we de financiële stromen hierop in.

Het aantal onderwijslocaties wordt stapsgewijs terugbracht totdat het aanbod weer in balans is met de toekomstige onderwijsvraag (het aantal leerlingen). Bij het terugbrengen van het aantal locaties kijken we kritisch naar de technische kwaliteit, de gebruikskwaliteit en toekomstbestendigheid van gebouwen. In hoeverre zijn gebouwen nog geschikt (te maken) voor het geven van kwalitatief goed onderwijs in de toekomst en in welke mate zijn gebouwen aan te passen aan een eventuele toekomstige andere bestemming. We hebben oog voor een evenwichtige spreiding over de gemeente, waarbij het voedingsgebied van de wijk het uitgangspunt is. Leegstand brengen we terug naar een niveau dat we financieel en maatschappelijk acceptabel vinden. Een eerste stap is het afbouwen van het aantal tijdelijke voorzieningen (semipermanente voorzieningen en noodlokalen). We stimuleren en faciliteren permanent medegebruik en verhuur van onderwijsvoorzieningen met andere functies, die bij voorkeur bijdragen aan de brede ontwikkeling van onze jeugd. We verwachten hiervoor wel minimaal een kostendekkend huurtarief om huisvesting te kunnen blijven bekostigen. Het 'delen' van een gebouw door meerdere scholen wordt een geaccepteerde oplossing voor knelpunten op korte termijn. Voor de langere termijn stimuleren we permanent 'samenwonen', zodat afstemmen en samenwerken vanzelfsprekend wordt. Door het respect voor elkaars identiteit blijft er sprake van eigenheid en diversiteit, waardoor er voor ouders een keuze blijft.

We gaan op efficiënte en doelmatige wijze om met investeringsmiddelen. We streven naar een begroting, die op langere termijn volledig in balans is tussen inkomsten en uitgaven. Maatregelen die we nemen, dragen op de lange termijn bij aan het realiseren van een sluitende financiering van onderwijshuisvesting. We maken daartoe optimaal gebruik van de bestaande huisvesting. Investeren doen we enkel nog in toekomstbestendige gebouwen. Toekomstbestendige onderwijsgebouwen zijn functioneel: ze kunnen gebruikt worden voor het geven van onderwijs, ze voorzien in een behoefte van de wijk en ze bieden ruimte aan activiteiten van samenwerkingspartners binnen het integrale kindcentra. Toekomstbestendige gebouwen zijn flexibel: ze zijn geschikt voor het huisvesten van (toekomstige) andere functies dan het geven van onderwijs. Ten slotte bieden toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen toegevoegde waarde aan de directe omgeving door hun strategische positie in de stad en wijken.

3.2 Visie op de rol van het onderwijs

Het onderwijs is juridisch eigenaar van het schoolgebouw. Deze rol brengt bevoegdheden en daarmee ook verantwoordelijkheden met zich mee. Het is de verantwoordelijkheid van het onderwijs om schoolgebouwen op adequate wijze te onderhouden door o.a. tijdig onderhoudsaanvragen bij de gemeente in te dienen. De meest effectieve en efficiënte inzet van onderhoudsmiddelen komt tot stand wanneer schoolbesturen bereid zijn tot onderlinge samenwerking, bijvoorbeeld in een beheercoöperatie voor onderwijshuisvesting. Het past bij onze nieuwe rolopvatting om schoolbesturen in de toekomst meer vrijheid te bieden in het uitvoeren van hun bevoegdheden. Dit kan door meerjarige budgetafspraken te maken of door de verantwoordelijkheden, inclusief budgetten over te dragen aan een dergelijke beheercoöperatie.

3.3 Visie op de rol van de gemeente

In november 2011 is de Agenda van Roosendaal vastgesteld. Hierin is een fundamenteel andere overheid geschetst. Een overheid die een meer faciliterende en ondersteunende rol in de samenleving vervult. Die rolopvatting erkent ondubbelzinnig dat de samenleving meer bepalend is en nog meer zal zijn in het maken van richtinggevende keuzes, dan de overheid zelf.

Voor onderwijshuisvesting is de rol van de gemeente wettelijk bepaald. De gemeente heeft de zorgplicht ten aanzien van adequate onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs. Deze zorgplicht betekent dat redelijkerwijs dient te worden voorzien in de huisvesting van de scholen op het grondgebied van de gemeente. Tegelijkertijd constateren we, dat het uitvoeren van de zorgplicht voor het huidige gebouwenbestand meer vraagt aan financiële middelen dan dat we beschikbaar hebben. Dit betekent dat we voor de toekomst keuzes moeten maken, die zorgen voor een evenwichtige balans in de begroting. Die keuzes maken we gezamenlijk met de onderwijsbesturen, vanuit onze gedeelde verantwoordelijkheid. In het proces om te komen tot een strategisch huisvestingsplan primair onderwijs kiezen wij voor een initiërende en regisserende rol.

3.4 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd als kader waarbinnen het huisvestingsbeleid voor de gemeente Rosendaal in samenwerking met het onderwijsveld verder uitgewerkt kan worden:

- a. Onderwijs geldt als basisvoorziening in de directe leefomgeving van de jeugd. Aanbod is gedifferentieerd en garandeert goede kwaliteit onderwijs, denominaties zijn ondergeschikt;
- b. Onderwijsaanbod in de dorpen blijft behouden, mits de bekostiging hiervan wordt gedekt door de overcapaciteit in de stad terug te brengen;
- c. Het aantal onderwijslocaties wordt teruggebracht naar een niveau dat past bij de toekomstige onderwijsvraag. We huisvesten dus meerdere scholen in één gebouw. We hebben daarbij oog voor de geografische spreiding van locaties;
- d. Tijdelijke voorzieningen worden gesaneerd. Bij tijdelijke capaciteitsproblemen wordt de oplossing gezocht in het inwonen in het gebouw van een andere school;
- e. We gaan uit van het bestaande gebouwenbestand. Er is dus in eerste instantie geen sprake van nieuwbouw, tenzij bestaande gebouwen niet voldoen aan onze definitie van toekomstigheid;
- f. In 2030 is de dan bestaande overcapaciteit van onderwijsgebouwen financieel en maatschappelijk acceptabel;
- g. Met onderwijsbesturen maken we afspraken over de ideale omvang van schoolgebouwen (aantal leerlingen);
- h. Schoolgebouwen zijn ook buiten schooluren beschikbaar voor maatschappelijke doeleinden;
- i. Verhuur en medegebruik dragen bij voorkeur bij aan de ontwikkeling van het individuele kind. Er is altijd sprake van een huurtarief dan minimaal kostendekkend is voor de instandhouding van het gebouw. We maken bindende afspraken over de hoogte van het tarief;
- j. Locaties zijn goed en veilig bereikbaar voor ouders en kinderen (rekening houden met leerlingenvervoer);

BOUWSTENEN

die kunnen leiden tot een

DUURZAME FINANCIERING

van de onderwijshuisvesting in de

GEMEENTE ROOSENDAL

(verslag van de werkgroep Onderwijshuisvesting)

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Mogelijke oplossingen	4
2.1	Saneren van (tijdelijke) onderwijslocaties	4
2.2	Reduceren van het aantal onderwijslocaties	4
2.3	Gebouwen anders bestemmen	4
2.4	Verhuizen van niet-locatiegebonden onderwijsvoorzieningen.....	5
2.5	Lokalen afstoten	5
2.6	Overige oplossingen	5
3	Inventarisatie per wijk / dorp.....	6
3.1	Burgerhout	7
3.2	Centrum	11
3.3	Kalsdonk.....	15
3.4	Kortendijk	19
3.5	Kroeven	23
3.6	Langdonk.....	27
3.7	Tolberg.....	31
3.8	Westrand.....	35
3.9	Dorpen	39

Bouwstenen

1 Inleiding

Als gevolg van krimpende bevolkingsaantallen en vergrijzing neemt het aantal schoolgaande kinderen de komende jaren sterk af. Nu al kampt de gemeente Roosendaal met een leegstand van 20 % van de schoolgebouwen. Dit zal in 2028 opgelopen zijn naar 28 %. Zowel voor de gemeente als voor de besturen voor Primair Onderwijs is dit een ongewenste situatie. Niet alleen leidt leegstand tot ongewenste maatschappelijke problemen, maar de instandhouding van deze leegstand zorgt bovendien voor ongewenste onderhoudskosten.

De gemeente Roosendaal en de besturen voor Primair Onderwijs willen in gezamenlijkheid komen tot een oplossing voor dit probleem, uitgangspunt hierbij is dat er een beleid ontstaat dat leidt tot een duurzame financiering van de onderwijshuisvesting en dat er sprake dient te zijn van een zo breed mogelijk draagvlak. Dit document beoogt bouwstenen aan te dragen die hiertoe kunnen bijdragen.

Om deze bouwstenen te verzamelen, zijn vertegenwoordigers van de gemeente en van de besturen voor Primair Onderwijs (de werkgroep Onderwijshuisvesting) meerdere malen bij elkaar geweest. In september 2011 presenteerden zij reeds een tussenrapportage, waarin zij o.a. hun visie over de mogelijke ontwikkelingen, waarmee het onderwijs de komende jaren te maken zal krijgen en de gevolgen die dit zal hebben voor de onderwijshuisvesting uiteen zetten. In de voorliggende notitie beschrijven we meer concreet welke problemen wij de komende jaren in de verschillende wijken / dorpen van de gemeente Roosendaal zien ontstaan en geven we per wijk enkele opties die nadat ze t.z.t. zorgvuldig overwogen en gecommuniceerd zijn bij kunnen dragen tot een oplossing voor de geconstateerde problemen.

De werkgroep hecht eraan om te benadrukken dat deze notitie géén pasklare oplossingen bevat en dat er nog geen onderzoek gedaan is naar de haalbaarheid van de gepresenteerde denkrichtingen. Wel presenteren we per wijk / dorp een beschrijving van enkele mogelijke oplossingen die wanneer het gesignaleerde probleem actueel wordt, nader onderzocht en uitgewerkt kunnen worden. Onnodig te melden dat de werkgroep van mening is dat op dat moment het overleg gestart dient te worden met de direct betrokkenen (de besturen van het onderwijs en de gemeente). De werkgroep spreekt op dit moment dan ook absoluut géén voorkeur uit voor een bepaalde oplossing. De ideale oplossing is situationeel bepaald en kan door voortschrijdende inzichten in de komende jaren nog wijzigen.

Bij het samenstellen van deze notitie is o.a. gebruik gemaakt van de notitie en presentatie waarmee op 5 oktober 2010 de aftrap gegeven werd voor deze aanpak en van de tussenrapportage, die de werkgroep in september 2011 presenteerde.

Namens de werkgroep Onderwijshuisvesting PO,

*Gerard Kusters,
Gijs Langeslag
Teun Dekker
Ton van Teeffelen
Kees Mens
Ad Goossens*

2 Mogelijke oplossingen

In deze paragraaf beschrijven we kort welke mogelijk oplossingen wij in het algemeen zien om de leegstand het hoofd te bieden.

Een school is meer dan een gebouw, leerlingen, ouders, personeel, maar ook wijkbewoners voelen zich betrokken bij de school. Sluiting en/of samenvoeging en/of multi-functioneel gebruik van schoolgebouwen heeft veel maatschappelijke impact. Dat maakt dat bij het zoeken naar potentiële oplossingen, goed gekeken moeten worden naar de verschillende lagen die het probleem kent om vervolgens samen met de stakeholders te komen tot de meest gewenste oplossing. Bij het afwegen van de oplossingen dient bovendien de veranderende maatschappelijke context en het veranderende onderwijsbestel (bijvoorbeeld passend onderwijs) betrokken te worden.

Het is van belang om ons te realiseren dat er onbedoelde effecten kunnen optreden, doordat leerling-stromen of voedingsgebieden wijzigen. Dit kan tot meer dan alleen gebouwelijke consequenties leiden. Dit maakt het onmogelijk om in dit stadium al voorkeursopties aan te geven, we volstaan in onze beschrijvingen per wijk / dorp dan ook met het benoemen van oplossingen die in die bepaalde situatie de moeite waard zijn om nader uit te werken. Hierna werken we de mogelijke oplossingen nader uit.

2.1 Saneren van (tijdelijke) onderwijslocaties

Meest voor de hand liggende oplossing bij langdurige overcapaciteit is dat de tijdelijke voorzieningen gesaneerd worden. De omgeving gaat terug naar een eerdere situatie. De school krijgt vaak zijn oorspronkelijk capaciteit terug. Het saneren is vaak eenvoudig en in een korte tijd te realiseren. Voorbeelden hiervan zijn het weghalen van de noodvoorzieningen aan de Damastberg.

2.2 Reduceren van het aantal onderwijslocaties

Samenvoegen van meerdere scholen in één gebouw. Wanneer b.v. 2 scholen leegstand hebben in een wijk is het denkbaar dat er gekeken wordt om beide scholen samen te voegen in een gebouw. Wanneer het beoogde gebouw de gevraagde capaciteit van de beide scholen optimaal kan leveren; kan het andere gebouw geheel leeg komen te staan en een andere bestemming krijgen

Het samenvoegen heeft de meeste kans van slagen wanneer de beide scholen die samengevoegd worden dicht bij elkaar liggen en onder hetzelfde schoolbestuur vallen. Het samenvoegen waarbij niet alle gewenste capaciteit in één gebouw geleverd kan worden en hierdoor alsnog versnippering van groepen ontstaat is niet wenselijk. Belangrijk is om op alle neveneffecten die kunnen ontstaan mee te nemen in de besluitvorming

2.3 Gebouwen anders bestemmen

Door onderwijshuisvesting niet meer alleen sectoraal te bekijken maar ook in relatie met andere beleidsterreinen b.v. wijkontwikkeling, sportbeleid, welzijnswerk kunnen mogelijke bestemmingen voor leegstand worden gevonden.

Is de leegstand een gedeelte van een onderwijsgebouw dan zijn het Schoolbestuur en de Gemeente samen partner om een alternatief voor de leegstand te gaan zoeken. Ook met derde partijen kan worden samengewerkt om alternatieven te zoeken.

Het ligt voor de hand dat als eerste gekeken wordt naar mogelijkheden die bij de functie en aard van de school, gebouw passen. Te denken valt aan voorzieningen voor kinderen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten gedurende de dag. Het gaat dan om opvang en ontwikkeling. Van eenvoudige opvang van peuters tot een integraal Kind Centrum zijn hier voorbeelden van.

2.4 Verhuizen van niet-locatiegebonden onderwijsvoorzieningen

Hiermee bedoelen we die scholen die min of meer een wijkoverstijgende cq regiofunctie hebben door hun identiteit. Als voorbeeld de Rudolf Steinerschool; ouders kiezen bewust voor deze school om de bijzondere pedagogische uitgangspunten. Men schroomt niet om menige kilometer te rijden om hun kind op deze school te plaatsen. De school is dan ook niet gebonden aan de wijk. De schoollocatie is van secundair belang. De inrichting cq mogelijkheden als omgeving van het gebouw zijn veel meer van doorslaggevende betekenis.

Het verhuizen levert leegstand op die mogelijk beter is te hergebruiken of eenvoudig te saneren.

2.5 Lokalen afstoten

Wanneer men lokalen afstoot dan onttrekt men die aan de onderwijsvoorziening. Lusten en lasten komen voor de bestemmer /eigenaar. Dit is de gemeente maar kan ook het schoolbestuur zijn. Goede afspraken dienen gemaakt te worden om ongewenste neveneffecten te voorkomen.

2.6 Overige oplossingen

- Leegstand bestemmen om innovatieve experimenten in het onderwijs te honoreren b.v. het inrichten van een natuur en techniek lokaal
- Leegstand gebruiken om de stelselwijziging Passend Onderwijs te ondersteunen; b.v. het creëren van een voorziening op niveau SWV
- Het langer dan gebruikelijk accepteren van bepaalde leegstand om toekomstige ontwikkelingen in de wijk cq onderwijs af te wachten .

Uiteraard zijn hier allerlei oplossingen denkbaar. Belangrijk is dat er een goede dialoog start tussen de gemeente en schoolbesturen eventueel met derden. Waarbij de wil en bereidheid aanwezig is om alternatieven te bekijken. Het kan betekenen dat er eerst geïnvesteerd moet worden om op lange termijn uiteindelijk voordeel te halen aan de oplossing.

3 Inventarisatie per wijk / dorp

We geven we per wijk / dorp een beschrijving van de onderwijshuisvestingsituatie op dit moment en beschrijven hoe we de situatie zich zal ontwikkelen, waarbij we ons baseren op de meest actuele leerlingenprognoses. Per wijk / dorp geven we een analyse en een interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten. We sluiten de beschrijving steeds af met enkele potentiële oplossingen / denkrichtingen per wijk. Voor iedere wijk is ook de SWOT opgenomen, zoals deze in de wijkperspectieven staan vermeld. Huur en medegebruik is niet meegenomen in de analyse

3.1 Burgerhout

SWOT ¹	<p>De belangrijkste <u>sterke punten</u>, om op voort te bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sociale cohesie (saamhorigheid, sociale cohesie, sociale controle, ook vanuit religie, bewoners kennen elkaar etc.)• Buurthuis Keijenburg (vrijwilligers, sfeer)• Karakteristieke oude bebouwing, structuur, buitenruimte; divers woningaanbod voor verschillende doelgroepen ondernemers in de wijk, detailhandel, buurtwinkels, grote supermarkten in of nabij de wijk, kwantiteit en kwaliteit speelplekken, speeltuin Beatrixplein, Knipplein, Dr. Poelsplein• Aanwezigheid diverse maatschappelijke voorzieningen (welzijn, gezondheid, onderwijs) en kerken• Groen, speeltuinen, park De Verfraaiing• Nabijheid voorzieningen centrum	<p>De belangrijkste <u>zwakke punten</u>, om in de komende jaren te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Jeugd die zich verveelt• Fatimabuurt (sociale cohesie, eenzijdige bewoning)• Fatimahuis vervult zeer beperkte functie voor de buurt• Achteruitgang winkelstrip Schaepmanlaan• Parkeren en verkeerssituatie in de wijk• Problemen blijven achter de voordeur• Op langere termijn: kwaliteit huurwoningen Josephbuurt (Gildenbondstraat en omgeving)
-------------------	--	--

¹ Overgenomen uit wijkperspectieven van de gemeente Roosendaal, zie www.roosendaal.nl

	<p>De belangrijkste <u>bedreigingen</u> om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drugsoverlast. Succesvolle aanpak centrum leidt tot verplaatsing naar telkens andere plekken elders. • Achteruitgang Fatimabuurt, Gildenbondstraat e.o. • Leegstand panden • Druk op middenstand en voorzieningen • Bezuinigingen op buurthuizen • Integratie MOE-landers, verarming, diversiteit • Geweld: bedreigingen op scholen, tussen ouders, neem meldingsklachten serieus • Parkeeroverlast 	<p>De belangrijkste <u>kansen</u> om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren Winkelstrip Schaepmanlaan • Behoud identiteit bebouwing • Diversiteit bevolkingsgroepen • Fatimahuis als beter functionerende, breed toegankelijke ontmoetingsplaats voor en door de buurtbewoners zijn • Openstellen van gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen voor mensen uit de buurt • Wijkdelen samensmelten, verbindingen tussen buurten • Verbeteren eigen woningen (opknappen oudere woningen door nieuwe vestigers in wijk; verbeteren bestaande woningen op energiegebied; woningaanpassingen voor ouderen etc) • Parkeerbeleid • Liefde en trots voor Burgerhout
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	De wijk heeft 3 scholen, waarbij we voor deze analyse de Sponder buiten beschouwing laten.	
Feiten en cijfers		
Naam:	Fatima	Joseph
Adres	Dr. Schaepmanlaan 101 Roosendaal	Meidoornlaan 1 Roosendaal

Bestuur	KPO	KPO
Capaciteit in lok.	10 permanent 3 semi-permanent	10
Aantal II'n; 1-10-2011	235	122
Ruimtebehoefte lok.	11	6
Leegstand lok.	2	4
Aantal II'n; 1-10-2017 ²	242	125
Ruimtebehoefte lok.	11	6
Leegstand lok.	2	4
Aantal II'n; 1-10-2022	238	123
Ruimtebehoefte lok.	11	6
Leegstand lok.	2	4
Aantal II'n; 1-10-2027	225	116
Ruimtebehoefte lok.	10	5
Leegstand lok.	3	5
Bijzonderheden (bv. schakelklas)		
Technische kwaliteit ³	Goed	Voldoende

² Het betreft hier uiteraard een prognose, we hanteren Pronexus

³ Op basis van het rapport van Van Aerle de Laet

<p><i>Analyse van de geconstateerde feiten</i></p>	<p>Er is overcapaciteit van 6 lokalen, waarvan 3 noodlokalen. Deze overcapaciteit is vrij stabiel.</p>
<p><i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i></p>	<p>Ondanks het feit dat De Sponder niet meegenomen is in deze analyse is de conclusie uiteraard wel dat De Sponder dringend behoefte heeft aan een unilocatie, zoals reeds besloten door de gemeente.</p> <p>Overige knelpunten bestaan uit de constante overcapaciteit van 3 permanente lokalen, ervan uitgaande dat de noodlokalen op termijn opgeruimd kunnen worden. Daarnaast kunnen we concluderen dat de huidige noodlokalen bij de Fatima niet tot 2027 blijven voldoen en er dus bij de Fatima feitelijk sprake is van ruimtetekort.</p> <p>Voor de wijk Burgerhout zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saneren van (tijdelijke) onderwijsvoorzieningen. - Delen van de gebouwen anders bestemmen - Lokalen afstoten

3.2 Centrum

SWOT

De belangrijkste sterke punten, om op voort te bouwen:

- divers winkelaanbod
- evenementen, activiteiten, bruisende binnenstad
- theater en cultuur
- compactheid
- gezellig horecaplein en historische panden Oude Markt

De belangrijkste zwakke punten, om in de komende jaren te verbeteren:

- parkeertarief en parkeerregime, verkeer/parkeeroverlast bezoekers, verkeersoverlast Ring
- onbekendheid in de regio
-
- Roselaar zonder bewoning, 's avonds een gat

	<p>De belangrijkste <u>bedreigingen</u> om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leegstand (internetwinkelen, uitrekking centrumgebied stadsoevers-centrum-Molenstraat, veel lege oude horeca, meer m2 winkels buiten binnenstad/verplaatsing van winkels, verplaatsen stadskantoor, concurrentie buursteden, branchevervaging) • bevolkingskrimp, krimpregio en toenemende aantrekkelijkheid Breda, leidt tot extra druk op winkelbestand • blijvende parkeeroverlast voor bewoners • verslechteren positie als Spoorstad door opheffing aantal internationale verbindingen • aantrekkingskracht Breda (e.a.) op jongeren en tweeverdieners • (terugkeer) drugsgereleerde overlast • Illegale verhuur 	<p>De belangrijkste <u>kansen</u> om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herontwikkeling lege plekken • Credo, herontwikkeling locaties Molenstraat • Mariadal als groene, potentiële verbinding station – centrum • juiste bedrijven kunnen het gebied oppeppen • meer sfeer creëren en daardoor verblijfsduur verlengen • betrekken bewoners, ondernemers en gebruikers • centrum als vestigingsmilieu voor jongeren en tweeverdieners • integratie met zorg
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	De wijk heeft 2 scholen, redelijk evenwichtig verspreid over de wijk. Jeroen Bosch heeft 3 noodlokalen.	
Feiten en cijfers		
Naam:	Jeroen Bosch	De Singel
Adres	Kloosterstraat 13 Roosendaal	Burg. Prinsensingel 87 Roosendaal
Bestuur	KPO	OBO

Capaciteit in lok.	15 permanent 3 semi-permanent	8
Aantal ll'n; 1-10-2011	433	192
Ruimtebehoefte lok.	18	8
Leegstand lok.	0	0
Aantal ll'n; 1-10-2017	443	186
Ruimtebehoefte lok.	19	8
Leegstand lok.	-1	0
Aantal ll'n; 1-10-2022	456	190
Ruimtebehoefte lok.	20	8
Leegstand lok.	-2	0
Aantal ll'n; 1-10-2027	430	178
Ruimtebehoefte lok.	18	8
Leegstand lok.	0	0
Bijzonderheden (bv. schakelklas)		
Technische kwaliteit	Voldoende	Goed
Analyse van de geconstateerde feiten	Er is geen overcapaciteit, er ontstaat op de Jeroen Bosch een tekort én er zijn al geruime tijd 3 noodlokalen in gebruik.	
Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten	De knelpunten in deze wijk worden gevormd door het ruimtegebrek van de Jeroen Bosch in combinatie met het feit dat nu al 3 groepen van de Jeroen Bosch gehuisvest zijn in noodlokalen, die inmiddels zijn afgeschreven en bouwkundig niet in een goede staat verkeren.	

	Het saneren van de noodlokalen van de Jeroen Bosch en deze vervangen door permanente onderwijshuisvesting.
--	--

3.3 Kalsdonk

SWOT	<p>STERK</p> <ul style="list-style-type: none">- saamhorigheid en actieve bewoners- (groepen), zij het met name in eigen kring;- omliggende (industriële, logistieke) werkgelegenheid;- iconen (Pius X, RedBand-sport, Heilig Hart kerk);- moderne voorzieningen (brede school, gezondheidsplein);- een geschiedenis van tolerantie t.o.v. nieuwkomers;- ligging t.o.v. centrum;- ruimte;- onderscheidend.	<p>ZWAK</p> <ul style="list-style-type: none">- concentratie van laag opgeleide en laag betaalde inwoners in kwetsbare wijk;- eenzijdige woningtypes in de diverse kwadranten; geen optie voor wooncarrière;- negatief imago, dat deels ook binnen Kalsdonk in stand blijft (overlast, drugs en verloedering);- slecht samenwerkende partners in zorg, welzijn, onderwijs en ondernemen/werk;- slecht samenwerkende bewonersinitiatieven/groepen; scheiding langs etnische lijnen;- sleetse woonomgeving en openbare ruimte; sleetse en ongebruikte ruimten;- onvoltooid centrum, zonder aantrekkingskracht;- oververtegenwoordigde groepen in de wijkproblematiek (mn. Marokkanen);- instroom uit (oa.MOE)-landen, waardoor de druk op leefbaarheid in (m.n. Philipsbuurt) wordt vergroot.
------	--	--

	<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - activiteiten en "hulp" toespitsen op economische zelfstandigheid en zelfredzaamheid; - aandacht uitbreiden van problematische jongeren/jongens naar perspectieven voor vrouwen/meisjes; - bottom-up initiatieven in de wijk ophalen; - omgeving (ruimte) en (nieuwe) voorzieningen ondernemend maken; - verbinding met Majoppeveld versterken (fysiek en organisatorisch); - benutten voorzieningen door samenwerking, intensiever ruimtegebruik en flexibele openstelling; - merk Kalsdonk herladen tot kanswijk (als emancipatiemachine). 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kalsdonk blijft gedeeltelijk een doorstroomwijk, waarvoor nieuwe instroom geen bewuste keuze maakt; - al dan niet vrijwillige opsluiting in de eigen culturele groep of economische klasse, versterkt mogelijk de segregatie; - door de instroom van steeds nieuwe migranten neemt tolerantie mogelijk af - partners blijven doormodderen; - subsidie-afhankelijkheid veroorzaakt apathie en er blijft niks over als de subsidie op is; - investeringen van Gemeente en Aramis staan op de tocht.
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	Mozaiekcollege (VSO cluster 4) en BS De Vlindertuin	
Feiten en cijfers		
Naam:	Mozaiekcollege	Vlindertuin
Adres	Charistasstraat 8, Roosendaal	Rector Hellemonsstraat 3, Roosendaal
Bestuur	Koraalgroep Stichting Het Driespan	KPO
Capaciteit in lok.	8 waarvan 2 praktijklok.	20
Aantal II'n; 1-10-2011	31	365

Ruimtebehoefte lok.	5	18
Leegstand lok.	0	2
Aantal ll'n; 1-10-2017		392
Ruimtebehoefte lok.		19
Leegstand lok.		1
Aantal ll'n; 1-10-2022		385
Ruimtebehoefte lok.		19
Leegstand lok.		1
Aantal ll'n; 1-10-2027		359
Ruimtebehoefte lok.		18
Leegstand lok.		2
Bijzonderheden (bv. schakelklas)	In het gebouw zit een groep van project 'Op de Rails'	In het gebouw zit de schakelklas
Technische kwaliteit	Redelijk	Goed
Analyse van de geconstateerde feiten	Mozaiekcollege wordt in 2013 opgeheven. BS Vlindertuin heeft een leegstand van 1 á 2 lokalen.	
Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten	Voor de wijk Kalsdonk zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen: – Slopen van het Mozaiekcollege na 2013, danwel het volledig aan de onderwijsbestemming onttrekken van dit gebouw cq. anders bestemmen.	

3.4 Kortendijk

SWOT	<p>De belangrijkste <u>sterke punten</u>, om op voort te bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Groen in de wijk (ligging, elementen, parken, recreatiegebied, buitengebied, padenstructuur, waterstructuur)• Voorzieningen: onderwijsaanbod (basisscholen en middelbare scholen), winkelcentrum, ouderenvoorzieningen• Bevolkingssamenstelling en inzet bevolking voor de wijk• Fijn wonen, goede mix – huur koop• Goede uitvalswegen	<p>De belangrijkste <u>zwakke punten</u>, om in de komende jaren te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verkeersstructuur en parkeersituatie. Zorgen bij bewoners om verkeersveiligheid op ontsluitingswegen• Onderhoud groen en grijs• Vergrijzing en ouderenhuisvesting• Sociale cohesie; groep die niet bereikt wordt• Huisvesting scholen (bijna 40 jaar oud, dalende leerlingentallen)• Uitstraling winkelcentrum• Handhaving en vandalisme• Concentratie bewoners uit aandachtsgroepen in B-dijken (sociale inpassing in de wijk)• Gebruiksvriendelijkheid Godwalddpark
------	--	--

	<p>De belangrijkste <u>bedreigingen</u> om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moskee: Onzekerheid over de moskeebezoekers en de reactie van de bewoners • Verkeersoverlast ontsluitingswegen (m.n. Flintdijk) • Sluipende brede achteruitgang: inbraken, vernieuwingen, zwakkeren, fietsen waren het niet hoort, vuil dumpen • Veroudering openbare ruimte en groen. Onder meer Godwaldtpark • Vergrijzing waardoor onderbenutting voorzieningen voor jeugd • Hondenpoep 		<p>De belangrijkste <u>kansen</u> om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling winkelcentrum • Veilige oversteekplaatsen bij scholen en winkels • Ontwikkeling Bloemschevaart als meer dan een woonvoorziening voor ouderen maar als een voorzieningenpunt in de wijk • Herontwikkeling Godwaldtpark • Moskee benutten als kans voor sociale versterking wijk • Scholenhuisvesting • Meer benutten van de kwaliteiten van de mensen • Verjonging door nieuwbouw 		
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	De wijk heeft 4 scholen, redelijk evenwichtig verspreid over de wijk. Klaverweide grenst aan de nieuwe wijk Landerije. Klimroos heeft relatief veel noodlokalen en woont in bij de Cortendijck.				
Feiten en cijfers					
Naam:	De Cortendijck	Klimroos Platinadijk	Klimroos dependance	Saffier	Klaverweide
Adres	Beryldijk 113 Roosendaal	Platinadijk 25 Roosendaal	Beryldijk 113 Roosendaal	Diamantdijk 262 Roosendaal	Lavadijk 183 Roosendaal
Bestuur	KPO	OBO	OBO	KPO	KPO
Capaciteit in lok.	11	14 permanent 6 semi-permanent	3 (medegebruik Cortendijck)	11	10

Aantal ll'n; 1-10-2011	91	518 incl. dependance)	Zie locatie Platinadijk	154	251
Ruimtebehoefte lok. /	5	21		6	11
Leegstand lok.	6	0		5	-1
Aantal ll'n; 1-10-2017	89	504	Zie locatie Platinadijk	149	293
Ruimtebehoefte lok.	5	21		6	13
Leegstand lok.	6	0		5	-3
Aantal ll'n; 1-10-2022	87	493	Zie locatie Platinadijk	146	286
Ruimtebehoefte lok.	5	21		6	12
Leegstand lok.	6	0		5	-2
Aantal ll'n; 1-10-2027	82	462	Zie locatie Platinadijk	136	267
Ruimtebehoefte lok.	4	20		6	11
Leegstand lok.	7	1		5	-1
Bijzonderheden (bv. schakelklas)	De Klimroos maakt gebruik van 3 lokalen van de Cortendijk.				
Technische kwaliteit	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Analyse van de geconstateerde feiten	De overcapaciteit is nu 10 lokalen en deze neemt aanvankelijk af door de groei van de Klaverweide en in zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de overige scholen in deze wijk niet echt krimpen.				
Interpretatie van de	De knelpunten in deze wijk worden gevormd door het aanstaande ruimtegebrek van de Klaverweide en het feit				

<i>geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i>	<p>dat veel leerlingen van de Klimroos gehuisvest zijn in noodlokalen, die inmiddels zijn afgeschreven en bouwkundig niet in een goede staat verkeren.</p> <p>Voor de wijk Kortendijk zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het afstoten van tijdelijke onderwijsvoorzieningen.- Het reduceren van het aantal gebouwen, door meerdere scholen in één gebouw te huisvesten.- Het verhuizen van een niet-locatiegebonden onderwijsvoorziening naar één van de leegkomende gebouwen.- Anders bestemmen van gebouwen.- Saneren van (delen) van de onderwijscapaciteit.
--	---

3.5 Kroeven

SWOT	<p>De sterke punten om op voort te bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Speelvoorzieningen, groen• Voorzieningen (winkels, scholen, gezondheidscentrum de Riete)• Veel ouderenvoorzieningen, en levensloopbestendige woningen• Investerings Aramis AlleeWonen in woningen• Diversiteit, teren van elkaar, multicultureel, oud en jong etc.	<p>De zwakke punten om te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sociale cohesie, leefbaarheid, sociale samenhang, tolerantie etc.• Veiligheid, criminele jongeren, drugsoverlast• Vandalisme, overlast jeugd• Beperkte en eenzijdig voorraad koopwoningen
------	--	---

	<p>De <u>bedreigingen</u> om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociale samenhang. Eigen verantwoordelijkheid bewoners. Bereidheid om zelf iets te doen • Verhoudingen allochtoon – autochtoon, laat de bloemen die er zijn bloeien • Problemen achter de voordeur beleid. (Sociale) armoede, vereenzamen ouderen, gebrek aan taalvaardigheid oudere allochtonen, sociale armoede • Negatief imago wijk • Kloof tussen jong en oud • Parkeerdruk • bezuinigingen (versus) leefbaarheid 		<p>De <u>kansen</u> om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen leven, samen werken, betrokkenheid, activeren bewoners • Jeugd • Winkelcentrum, als kloppend hart van de wijk • Verkeersveiligheid • Renovatie 505 en 506 en de consequentie voor de sociale kracht van de wijk • Beken en groen parken, groene kamers bij complexen, speelvoorzieningen • Betere balans woningaanbod voor jong en oud 			
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	Vier scholen voor regulier primair onderwijs: Vondel, Watermolen, Gezellehoek, Rudolf Steiner. Eén school voor speciaal onderwijs: Mytylschool.					
<i>Feiten en cijfers</i>						
Naam:	Vondel	Watermolen	Gezellehoek	Rudolf Steiner	Mytylschool	
Adres	Vondellaan 44 Roosendaal	Pootlaan 80-84 Roosendaal	Rodenbachlaan 31 Roosendaal	Melis Stokelaan 42 Roosendaal	Gezellelaan 13 Roosendaal	
Bestuur	KPO	KPO	OBO	Pallas	Stg. RK Mytylschool	
Capaciteit in lok.	16	10	8	6	12	
Aantal ll'n; 1-10-2011	311	101	91	76	108	

<i>Ruimtebehoefte lok.</i>	13	5	5	4	14
<i>Leegstand lok.</i>	3	5	3	2	-2
<i>Aantal ll'n; 1-10-2017</i>	281	90	82	71	
<i>Ruimtebehoefte lok.</i>	12	5	5	4	
<i>Leegstand lok.</i>	4	5	3	2	
<i>Aantal ll'n; 1-10-2022</i>	265	85	79	69	
<i>Ruimtebehoefte lok.</i>	12	5	5	4	
<i>Leegstand lok.</i>	4	5	3	2	
<i>Aantal ll'n; 1-10-2027</i>	246	79	74	65	
<i>Ruimtebehoefte lok.</i>	11	5	5	4	
<i>Leegstand lok.</i>	5	5	3	2	
<i>Bijzonderheden (bv. schakelklas)</i>			Locatie van een schakelklas en inwoning De Kroevendonk uit Langdonk		Gemeentelijke prognose niet correct ivm verkeerde cijfers 1-10-2011
<i>Technische kwaliteit</i>	voldoende	Goed	voldoende	Slecht	goed
<i>Analyse van de geconstateerde feiten</i>	De huidige overcapaciteit is 13 lokalen (na invulling inwoning en schakelklas is dat 10 lokalen). Deze overcapaciteit groeit nog licht naar 15 lokalen. De Mytyschool komt 2 lokalen tekort. Dit is voorlopig intern opgelost. Daar de 10% groepsverkleining ivm de bezuiniging niet door gaat is er nu een reëel tekort. De spreiding over de wijk is redelijk. Alleen de Rudolf Steiner ligt wat meer apart t.o.v. de anderen scholen. Wel valt in combinatie met de wijk Langdonk op dat er in een rechte lijn veel scholen dicht op elkaar zitten: Watermolen, Gezellehoek, Kroevendonk, Talent, Ziezo.				

	<p>Met name de Rudolf Steiner school heeft een regiofunctie en dit geldt uiteraard ook voor de Mytylschool.</p> <p>Met ingang van 1-1-2013 bij het ingaan van de Wet Kwaliteit vallen er voor de Mytylschool enkele groepen in de VSO bekostiging en wetgeving. Dit heeft consequenties voor de huisvesting.</p>
<p><i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i></p>	<p>Gezien het feit dat er geen forse toename van het aantal leegstaande lokalen is te verwachten kan er beleid gemaakt worden rekening houdend met de huidige situatie.</p> <p>Vanwege de ligging van de scholen zijn er met name raakvlakken met de wijken Tolberg en Langdonk. Vanwege het ruimtegebrek bij De Kroevendonk (Langdonk) is er inwoning in De Gezellehoek.</p> <p>Voor de wijk Kroeven zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saneren van (delen) van de onderwijscapaciteit. - Onttrekken van capaciteit aan de onderwijshuisvesting t.b.v. wijkfuncties na sluiting buurthuis. - Het verhuizen van niet-locatiegebonden onderwijsvoorziening. (m.n. Rudolf Steinerschool.) - Saneren semi permanente voorzieningen. <p>Voor de Mytylschool dient nog een juiste prognose te worden berekend. Door de specifieke samenwerking met partners o.a. de kinderrevalidatie is het gebouw de afgelopen jaren uitgebreid met voorzieningen voor de gezondheidszorg.</p> <p>Door de wijken Langdonk en Kroeven in samenhang te bezien, ontstaan meer mogelijkheden.</p>

3.6 Langdonk

SWOT	<p>De belangrijkste sterke punten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Overzichtelijke stedenbouwkundige opzet met veel ruimte en groen• Kindvriendelijk; veel speelplaatsen• Een goed winkelcentrum• Goede openbare en bijzondere scholen• Diversiteit aan bewoners• Goed aanbod van grote en betaalbare huurwoningen• Bewoners uit de wijk die "opstaan" om actief te zijn.	<p>De belangrijkste zwakke punten om te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Geen voorzieningen als wijkhuis voor ontmoeting voor jong en oud, allochtoon en autochtoon• Ontbreken verbinding jong en oud, autochtoon en allochtoon:<ul style="list-style-type: none">• Te veel sociaal onaangepast gedrag bewoners en teveel bewoners met een vooroordeel• Weinig sociale samenhang en saamhorigheid• Achterdocht en (te) weinig onderling respect• (Te) eenzijdige instroom van grote gezinnen met lage(re) inkomens door concentratie ruime betaalbare huurwoningen• Relatief veel inwoners met "achter de voordeur-problemen" (armoede, sociale of psychische problemen)• Te weinig actieve bewoners• Slechte ontsluiting o.a. door bussluis• Overlast honden- en vogelpoep• Eenzijdige woningvoorraad (grondgebonden gezinswoningen; ontbreken seniorenwoningen)• Uitstroom oudere bewoners door ontbreken ouderenvoorzieningen• Teveel projectmatige aanpak, daardoor geen doorgaande lijn in de aanpak• Matig onderhoud openbaar groen en bestrating• Naar binnen gekeerde donken met achterkant naar openbare weg, wat leidt tot onverzorgd en anoniem beeld
------	--	---

	<p>De belangrijkste bedreigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nog verder verslechteren van de leefbaarheid: <ul style="list-style-type: none"> • als gevolg van onbegrip tussen bevolkingsgroepen • verloedering • bewoners worden moedeloos • Versnipperde aanpak individuele problemen • Onvoldoende aandacht voor bewoners met meerdere problemen die versnipperd of onvoldoende worden aangepakt vormt zowel bedreiging voor individuele ontwikkeling, als een collectief probleem doordat dit tot overlastsituaties leidt • Aantrekken overlastgevende bewoners uit andere wijken • Vergrijzing (fink aantal oorspronkelijke wijkbewoners vertrekt) • Uitstroom jongeren • Concurrentie scholen op wijkbetrokkenheid 		<p>De belangrijkste kansen om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leegstand scholen: kansen voor een wijkhuis • Een "echt" buurtcontactpunt (buurthuis) • Samenwerking bewoners, organisaties en instellingen en daarmee stimuleren creativiteit • Stabiliseren van de bevolking (verminderen (tempo van) instroom nieuwe bewoners) • Samenwerking wijk en onderwijs (schoolcarrousel) • Vergroten sociale cohesie, elkaar leren kennen, contacten bevorderen autochtoon en allochtoon • Beter gebruik open ruimte wijk, bijvoorbeeld pleintjes als kans voor verbeteren leefbaarheid • Meer diversiteit aan woningaanbod • Huisvesting voor ouderen • Verwijderen bussluis bij 't Zand. 		
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	Drie scholen voor regulier primair onderwijs: Ziezo, Talent en Kroevendonk. Eén locatie van school voor speciaal basisonderwijs: Sponder.				
<i>Feiten en cijfers</i>					
Naam:	Talent	Ziezo	De Kroevendonk	De Sponder	
Adres	Luciadonk 65 Roosendaal	't Zand 2 Roosendaal	Langdonk 39 Roosendaal	Flaviadonk 2	
Bestuur	KPO	OBO	VPCO	KPO	
Capaciteit in lok.	10	12	12	11	

Aantal II'n; 1-10-2011	106	303	301	95
Ruimtebehoefte lok.	5	13	13	7
Leegstand lok. / bvo	5	-1	-1	4
Aantal II'n; 1-10-2017	98	286	295	88
Ruimtebehoefte lok.	5	12	13	7
Leegstand lok.	5	0	-1	4
Aantal II'n; 1-10-2022	99	283	293	86
Ruimtebehoefte lok.	5	12	13	7
Leegstand lok.	5	0	-1	4
Aantal II'n; 1-10-2027	97	269	283	83
Ruimtebehoefte lok.	5	11	12	6
Leegstand lok.	5	1	0	5
Bijzonderheden (bv. schakelklas)			Inclusief onderwijs	
Technische kwaliteit	voldoende	voldoende	goed	matig
Analyse van de geconstateerde feiten	<p>Volgens de plannen gaat locatie Flaviadonk van De Sponder verdwijnen. Deze is dus niet meegenomen in de verdere analyse. De huidige overcapaciteit blijft de komende jaren ongeveer stabiel. Deze overcapaciteit concentreert zich met name in het gebouw van Het Talent. De ruimtebehoefte in 2027 is 28 lokalen. (=overcapaciteit van 6)</p> <p>Twee scholen hebben naast hun wijkfunctie ook een regiofunctie vanwege hun identiteit en/of visie.</p> <p>Op het terrein van Ziezo staan lokalen van de Kobergroep die samen met Ziezo het Montessorikindcentrum ZieZo vormen. De Kroevedonk maakt gebruik van leegstand in De Gezellehoek uit de wijk Kroeven. Dit is uit geografische overwegingen een logische keuze.</p>			

	Er is geen schoolgebouw voor primair onderwijs aanwezig in Bovendonk.
<i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i>	<p>Gezien het feit dat er geen toename van het aantal leegstaande lokalen is te verwachten kan er beleid gemaakt worden rekening houdend met de huidige situatie.</p> <p>Vanwege de ligging van de scholen zijn er met name raakvlakken met de wijken Kroeven en Kortendijk. Het tekort aan lokalen op De Kroevendonk wordt opgelost door inwoning in De Gezellehoek (Kroeven).</p> <p>Vanwege het ruimtegebrek bij De Kroevendonk is hier een knelpunt om peutergroep en kinderopvang in hetzelfde gebouw te integreren. Dit is nu elders ondergebracht.</p> <p>Voor de wijk Langdonk zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saneren van (delen) van de onderwijscapaciteit. - Onttrekken van capaciteit aan de onderwijshuisvesting t.b.v. wijkfuncties (anders bestemmen) - Mogelijk is locatie Flaviadonk (De Sponder) geschikt voor de Rudolf Steiner school.

3.7 Tolberg

SWOT	<p>De belangrijkste sterke punten, om op voort te bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Rustige woonwijk• Diversiteit: een jonge wijk met veel sterke inwoners• Acceptatie van doelgroepen met problemen• De goede voorzieningen• De kwaliteit van de woningen• Het goede Imago	<p>De belangrijkste zwakke punten, om in de komende jaren te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Weinig sociale samenhang, sociale cohesie en lage participatie van de bewoners• Toenemende overlast van autochtone jongeren• Grote problematiek achter de voordeur• Aanbod en programmering van de voorzieningen• Ontsluiting van de wijk
------	---	---

	<p>De belangrijkste <u>bedreigingen</u> om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tot nu neemt niemand de regie en/of actie? • De leefbaarheid die langzamerhand in het gedrang komt door verloedering/overlast, alcohol en drugsgebruik • Vergrijzing en ontgroening: voor jongeren en ouderen faciliteiten realiseren • De vele bewoners in de wijk met allerlei problemen/hulpvragen moeten beter worden geholpen 				<p>De belangrijkste <u>kansen</u> om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (her)ontwikkelen voorzieningen zoals winkelcentrum en medisch centrum • Ontwikkelingsmogelijkheden door verbinden partijen • Meer benutten potentie bewoners 			
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	Weihoek: één schoolgebouw (Kwadrant) met daarin twee scholen nl., Lavoer en Wending. In andere deel van de wijk (tussen de twee spoorlijnen) bevinden zich nog vijf gebouwen. Wingerd, Lavoer (2x), Rietgoor en Heiberg.							
Feiten en cijfers								
Naam:	Kwadrant Wending	Kwadrant Lavoer	Rietgoor	Wingerd	Lavoer 1	Lavoer 2	Heiberg	
Adres	Morelberg 102 Roosendaal	Morelberg 102 Roosendaal	Heulberg 1 Roosendaal	Kersenbergh 52 Roosendaal	Hoveniersberg 37 Roosendaal	Heulberg 71 Roosendaal	Enclaveberg 172 Roosendaal	
Bestuur	OBO	KPO	OBO	OBO	KPO	KPO	KPO	
Capaciteit in lok.	6	8	8	17	10, waarvan 2 noodlokalen	9	19	
Aantal ll'n; 1-10-2011	131	209	198	323	396		327	

Ruimtebehoefte lok.	6	8	8	13	15		14
Leegstand lok.	0	0	0	4	2 (tot.)		5
Aantal ll'n; 1-10-2017	109	173	170	296	285		276
Ruimtebehoefte lok.	5	7	7	12	11		12
Leegstand lok.	1	1	1	5 ?	6 (tot)		7
Aantal ll'n; 1-10-2022	103	164	161	280	270		261
Ruimtebehoefte lok.	5 718	7	7	12	11		11
Leegstand lok.	1 ?	1	1	5	6 (tot)		8
Aantal ll'n; 1-10-2027	99	157	152	269	259		248
Ruimtebehoefte lok.	5	7	6	11	11		11
Leegstand lok.	1 ?	1	2	6	6 (tot)		8
Bijzonderheden (bv. schakelklas)					Vanaf 1-8-2012 start het Leonardo-onderwijs in deze vestiging. Dit vraagt twee lokalen.		
Technische kwaliteit	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed
Analyse van de geconstateerde feiten	De overcapaciteit is nu al 11 lokalen en stijgt de komende jaren nog sterk. Vanaf 2017 stabiliseert de krimp enigszins. De ruimtebehoefte komt uit op 50 lokalen in 2030 (=overcapaciteit van 25). De scholen in de wijk krijgen hun aanwas met name uit Tolberg zelf, met aanvulling uit Kroeven. Het Kwadrant is de enige school boven de spoorlijn. Het gebouw dateert uit 2001, in het gebouw zijn ook						

	<p>buitenschoolse activiteiten gehuisvest zijn. Bovendien is een eigen gymzaal aanwezig. Het gebouw is passend voor het toekomstig aantal leerlingen en kan eventueel leegkomende lokalen omvormen tot ontmoetingsruimte voor de buurt. Het algehele beeld is dat zich op deze locatie geen knelpunten voordoen.</p> <p>De scholen onder de spoorlijn liggen op korte afstand van elkaar. De ontgroening van de wijk spreekt hier sterker door in de overcapaciteit van de scholen. De hoofdlocatie van Lavour aan de Hoveniersberg heeft nog 2 semipermanente lokalen op het terrein staan.</p>
<p><i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i></p>	<p>Er wordt 25 tot 30 % van de aanwezige capaciteit overbodig. In 2017 zullen naar verwachting al 21 lokalen leeg staan. Hierna stabiliseert de situatie zich. Ingrijpen is dus tamelijk urgent en er zal op korte termijn gestart moeten worden met het overleg.</p> <p>De Tolberg is behoorlijk uitgestrekt, bij het zoeken naar oplossingen zal dus goed rekening gehouden moeten worden met de spreiding van de onderwijsvoorzieningen over de wijk. M.a.w. er moet zowel in de Weihoek, als in Tolberg-zuid en – noord voldoende aanbod beschikbaar zijn.</p> <p>Voor de wijk Tolberg zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het afstoten van tijdelijke onderwijsvoorzieningen, m.n. de noodlokalen bij Lavour – Het reduceren van het aantal gebouwen, door meerdere scholen in één gebouw te huisvesten. – Het verhuizen van een niet-locatiegebonden onderwijsvoorziening naar één van de leegkomende gebouwen. – Anders bestemmen van gebouwen. – Saneren van (delen) van de onderwijscapaciteit.

3.8 Westrand

SWOT	<p>De sterke punten om op voort te bouwen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ligging nabij centrum en snelweg, OV• Redelijk voorzieningenniveau• Ruime en groene stedenbouwkundige opzet• Goede mix van culturen• Werkgelegenheid nabij (Borchwerf, centrum)• Veel betaalbare woningen voor lagere inkomens• Woonkwaliteit en sociale betrokkenheid in buurt rond Wouwseweg• Veel organisaties op het gebied van onderwijs en gehandicaptenzorg in de wijk	<p>De zwakke punten om te verbeteren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Geen duidelijk hart in de wijk• Inrichting openbare ruimte vrij saai, onderhoud matig• Slecht imago van de wijk (drugsproblemen)• Verkeersoverlast doorgaand verkeer en parkeeroverlast• Hangjongeren en overlast rond Wijkhuis West; daardoor slecht imago• Veel mensen worden niet bereikt en doen niet mee• Woningvoorraad is niet gedifferentieerd. Wooncarrière binnen de wijk niet mogelijk.• Deel bewoners zorgt slecht voor woning en omgeving• Barrièrewerking Vermeerlaan en Freijterslaan belemmert samenhang van de wijk• Specifieke buurten hebben specifieke eigen kenmerken. Integratie verschillende buurten is zwak• Geen samenhang in voorzieningen, weinig samenwerking tussen de (vele) organisaties• Lage sociaal-economische scores van inwoners• Drugsoverlast, laag veiligheidsgevoel, wijk niet schoon-heel-veilig• Onvoldoende functionerend winkelcentrum, verwaarloosde uitstraling• Sober ontwikkelde wijk economie• Sterke vergrijzing autochtone bevolking
------	--	---

	<p>De bedreigingen om tegen te gaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stadsoevers kan tot tweedeling en nieuwe problemen leiden (verkeersoverlast, onvoldoende aansluiting bewoners Stadsoevers op voorzieningen Westrand v.v.) • Instroom sociaal zwakke groepen vanwege groot aanbod goedkope huurwoningen. • Gebrek aan differentiatie en koopkracht versterkt risico op achteruitgang en verpaupering. • Oudere autochtone inwoners vertrekken, nieuwe allochtone (waaronder MOE-landers) komen. Vertrek sociale kader, minder sociale cohesie nieuwkomers. • Vereenzaming onder ouderen, niet meer thuis voelen in de wijk. • Aantrekkingskracht drugshandel op (ook jonge) kinderen. • Verder versnipperen aanpak jongerenproblematiek: veel spelers, veel overlap, te weinig regie/ coördinatie. • Verpaupering winkelcentrum, minder ontmoetingsfunctie, meer overlast. • Jeugd, ouderen, allochtonen en sociaal (-economisch) zwakkere groepen, in verhouding sterk vertegenwoordigd in Westrand, lopen grotere gezondheidsrisico's. 		<p>De kansen om te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe ontwikkelingen: Stadsoevers, Poort van West, ontwikkeling Permekeplein • Tijdelijk gebruik leegstaande gebouwen voor creatieve sector • Economische kansen Kadegebied voor horeca in relatie tot Stadsoevers • Woningbouwplannen in en om de wijk bieden kansen voor differentiatie, andere vormen van bouwen, toevoegen koopkracht • Versterken winkelcentrum en verbinden van fysieke, sociale, economische en culturele activiteiten • Koppelen ROC in Stadsoevers aan stages en leerwerktrajecten; ontwikkelen brede school. Versterken "goed bewonerschap" • De Stok en Rosada in gebruik en beleving sterker koppelen aan Westrand, daarmee imago versterken • Nieuwe stijl van bewonersparticipatie: vroeger betrekken, meer binding bij beslissingen en keuzes voor de wijk • Noodzaak bezuinigen gebruiken om samenwerking door de > 60 organisaties te verbeteren en het aantal te verminderen • Aanjagende en experimentele rol buurtonderneming helpt om veranderingsprocessen sneller van de grond te krijgen. 		
Aanwezige onderwijsvoorzieningen	De Fakkel (S.O. REC 4) De Kameleon (SO/VSO REC 3) De Appel en de Blokwei				
Feiten en cijfers					
Naam:	De Fakkel	De Appel	Blokwei	Kameleon	
Adres	Van Goghlaan 8 Roosendaal	Van Goghlaan 9a Roosendaal	Boulevard Antverpia 9a Roosendaal	Gerard Ter Borchstraat 51 Roosendaal	
Bestuur	Koraalgroep Stichting Het Driespan	KPO	KPO	KPO	

Capaciteit in lok.	9 3 (Bakkersbergweg/ SP)	14 P 2 SP	10	19
Aantal II'n; 1-10-2011	133	219	171	170
Ruimtebehoefte lok.	11	11	7	16
Leegstand lok.	1	5	3	3
Aantal II'n; 1-10-2017	129	218	171	160
Ruimtebehoefte lok.	10	11	7	15
Leegstand lok.	2	5	3	4
Aantal II'n; 1-10-2022	126	267	202	150
Ruimtebehoefte lok.	10	14	9	15
Leegstand lok.	2	2	1	4
Aantal II'n; 1-10-2027	123	282	210	146
Ruimtebehoefte lok.	9	14	9	15
Leegstand lok.	3	2	1	4
Bijzonderheden (bv. schakelklas)	De Fakkelt heeft 3 lokalen in gebruik aan de Bakkersbergweg. In het gebouw aan de van Goghlaan zit ook GGZ-WNB waarmee de Fakkelt een samenwerkingsovereenkomst heeft.			Sinds augustus 2011 is er ook een nevenvestiging in Bergen op Zoom (SO/VSO)
Technische kwaliteit	Zeer slecht	Goed	Goed	Goed

<p><i>Analyse van de geconstateerde feiten</i></p>	<p>De Fakkell verlaat in 2013 het pand aan de Van Goghlaan en Bakkersbergweg en gaat naar het JZOC.</p>
<p><i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i></p>	<p>Noodlokale Appel zijn overbodig.</p> <p>Met ingang van 1-1-2013 bij het ingaan van de Wet Kwaliteit vallen er voor de Kameleon enkele groepen in de VSO bekostiging en wetgeving. Dit heeft consequenties voor de huisvesting.</p> <p>Van Goghlaan 8 kan via nieuwbouw geschikt worden gemaakt voor onderwijs (bijvoorbeeld De Sponder)</p> <p>Voor de wijk Westrand zien wij m.n. kansen in de volgende oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het afstoten van tijdelijke onderwijsvoorzieningen. - Het verhuizen van een niet-locatiegebonden onderwijsvoorziening naar één van de leegkomende gebouwen. - Anders bestemmen van gebouwen. - Saneren van (delen) van de onderwijscapaciteit.

3.9 Dorpen

Aanwezige onderwijsvoorzieningen	In de dorpen zijn 6 scholen gevestigd, waarbij er alleen in Wouw sprake is van 2 scholen.					
Feiten en cijfers						
Naam:	Baayaert	Stappen	Berkenveld	St. Theresia	De Linde	H. Hart
Adres	Braak 1 Wouw	Strijp 27 Wouw	Herelsestraat 110 Heerle	Moerstraatseweg 89 Moerstraten	Dorpstraat 71 Nispen	Plantagebaan 228 Wouwse Plantage
Bestuur	OBO	KPO	KPO	KPO	KPO	KPO
Capaciteit in lok.	9, waarvan 1 noodlokaal.	14 permanent 3 semi- permanent	8	4	6	5 permanent 1 semi-permanent
Aantal ll'n; 1-10-2011	176	375	119	61	132	72
Ruimtebehoefte lok.	7	15	5	4	6	4
Leegstand lok.	1	2	3	0	0	2
Aantal ll'n; 1-10-2017	159	345	110	49	133	67
Ruimtebehoefte lok.	7	15	5	3	6	4
Leegstand lok.	1	2	3	1	0	2
Aantal ll'n; 1-10-2022	150	331	108	46	130	67
Ruimtebehoefte lok.	6	14	5	3	6	4
Leegstand lok.	2	3	3	1	0	2
Aantal ll'n; 1-10-2027	141	314	106	44	121	64
Ruimtebehoefte lok.	6	13	5	3	5	4
Leegstand lok.	2	4	3	1	1	2

<i>Bijzonderheden (bv. schakelklas)</i>						
<i>Technische kwaliteit</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	Goed
<i>Analyse van de geconstateerde feiten</i>	Er is overcapaciteit van 8 lokalen, die toeneemt tot 13 lokalen in 2027. De leegstand is redelijk verdeeld over de dorpen m.u.v. Nispen waar geen leegstand is.					
<i>Interpretatie van de geconstateerde feiten, kansen en knelpunten</i>	<p>In Wouw is de leegstand met 6 lokalen het grootst. Uitgangspunt is in ieder dorp behoud van de school, waarbij de verantwoordelijkheid een gezamenlijke is van het schoolbestuur (onderwijs, formatie, ...) en de gemeente (huisvesting). De kwaliteit van de huisvesting in met name Nispen en Moerstraten verdient aandacht.</p> <p>In de dorpen kan met name gedacht worden aan het vergroten van de leefbaarheid door onderwijs te combineren met andere gewenste/noodzakelijke voorzieningen (ouderenzorg, medisch centrum, kinderopvang, ...). Door combinaties te maken (zeker ook op het gebied van huisvesting) kunnen bepaalde voorzieningen wel haalbaar worden, die zonder deze combinaties onhaalbaar zouden zijn. Hierbij kan ook "out of the box" gedacht worden, waardoor ogenschijnlijk vreemde combinaties toch onderzocht worden.</p>					

